

Aftalen blev oprindeligt indgået mellem Danmark, Norge og Sverige. Finland og Island tilsluttede sig aftalen i henholdsvis 1969 og 1998.

Samarbejdet mellem de nordiske lande har indtil for nylig bygget på, at landenes statsborgerretslovgivninger hvilede på ensartede principper – herunder princippet om at begrænse dobbelt statsborgerskab.

2.1.4. Indfødsretslovgivningen

Den nordiske aftale forpligter blandt andet delta-gerlandene til at lette adgangen til erhvervelse af statsborgerret for statsborgere fra de øvrige nordiske lande. Aftalens bestemmelser er gennemført i indfødsretsloven ved §§ 10-10 C, hvorefter nordiske statsborgere kan erhverve dansk indfødsret ved at afgive en særlig erklæring herom over for myndighederne.

Efter § 10 B kan en nordisk statsborger erhverve dansk indfødsret ved afgivelse af erklæring. Det er en betingelse, at den pågældende har erhvervet statsborgerret i det andet nordiske land på anden måde end ved naturalisation, er fyldt 18 år og har haft fast bopæl her i riget i de sidste 7 år. Det er endvidere en betingelse, at den pågældende ikke i løbet af denne periode er idømt frihedsstraf eller foranstaltning, der kan ligestilles hermed.

Efter § 10 C kan en person, der tidligere har haft dansk indfødsret, og som herefter vedblivende har været statsborger i et andet nordisk land, generhverve indfødsretten ved erklæring.

Erhvervelse af dansk indfødsret efter reglerne i §§ 10 B og 10 C er herudover betinget af, at den pågældende ikke er udvist ved dom, og at der ikke verserer en sag mod den pågældende, hvor der af anklagemyndigheden er nedlagt påstand om udvisning.

Erklæring efter reglerne i §§ 10 B og 10 C afgives over for et statsamt, Københavns Overpræsidium, Rigsombudsmanden på Færøerne eller Rigsombudsmanden i Grønland.

Dansk indfødsret, som erhverves efter reglerne i §§ 10 B og 10 C, tilkommer efter indfødsretslovens § 5 også den pågældendes barn, medmindre det udtrykkeligt er angivet, at barnet ikke skal være omfattet af erhvervelsen af dansk indfødsret. Det er en forudsætning for barnets erhvervelse af dansk indfødsret, at den erklærende har del i forældremyndigheden over barnet, og at barnet er ugift, under 18 år og bosat her i riget. For et adoptivbarn er det tillige en betingelse, at adoptionen har gyldighed efter dansk ret.

2.2. Forslagets baggrund og indhold

2.2.1. Den svenske rigsdag vedtog i februar 2001 en ny lov om statsborgerskab, der bryder med princippet

om at begrænse dobbelt statsborgerskab. Det betyder blandt andet, at en svensk statsborger, der erhverver fremmed statsborgerskab efter ansøgning eller udtrykkeligt samtykke, ikke som tidligere automatisk vil fortabe sit svenske statsborgerskab. Ligeledes vil et barn, der er omfattet af erhvervelsen, heller ikke miste sit svenske statsborgerskab.

Forud for lovens ikrafttræden den 1. juli 2001 op-sagde den svenske rigsdag med et års varsel Europarådskonventionen fra 1963 om begrænsning af dobbelt statsborgerskab mv. Da Danmark også har tiltrådt denne konvention, jf. nærmere pkt. 2.1.1, vil den svenske lovændring først få betydning for svenske statsborgere, der erhverver dansk indfødsret efter den 30. juni 2002.

For at imødekomme de nordiske lande, der fortsat ønsker at begrænse dobbelt statsborgerskab i det omfang, det er muligt, er den nordiske aftale blevet justeret. Forhandlinger mellem de nordiske lande førte således den 14. januar 2002 til undertegnelsen af en ny aftale på statsborgerretsområdet. Aftalen er optrykt som bilag 2 til dette lovforslag.

Der er i den nye nordiske aftale indføjet en fakultatitiv bestemmelse, som giver det enkelte aftaleland mulighed for i egen lovgivning at bestemme, at erhvervelse af statsborgerskab ved erklæring skal være betinget af, at den, som afgiver erklæring, godtgør, at den pågældende derved mister sit statsborgerskab i andre stater. Et tilsvarende krav kan ifølge aftalen stilles i forhold til ugifte børn under 18 år, som ønskes omfattet af den pågældendes erhvervelse af statsborgerskab.

Indfødsretslovens særlige erklæringsbestemmelser for nordiske statsborgere hviler på en forudsætning om, at nordiske statsborgere, der erhverver dansk indfødsret, automatisk mister deres hidtidige statsborgerskab. Denne forudsætning vil efter den nye svenske lov om statsborgerskab ikke længere være opfyldt.

Hvis reglerne ikke ændres, vil en svensk statsborger, der efter den 30. juni 2002 erhverver eller generhverver dansk indfødsret ved erklæring efter indfødsretslovens § 10 B henholdsvis § 10 C, bevare sit svenske statsborgerskab og derved få dobbelt statsborgerskab. Eventuelle andre statsborgerskaber, som den pågældende herudover måtte være i besiddelse af, vil også blive bevaret, medmindre disse automatisk fortabes ved erhvervelsen af dansk indfødsret. Det samme gælder et barn, der er omfattet af erhvervelsen.

2.2.2. På den baggrund foreslås det, at bestemmelserne i indfødsretslovens §§ 10 B og 10 C ændres, således at en nordisk statsborger kun kan erhverve dansk indfødsret ved erklæring, hvis han eller hun godtgør,